

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»

І. О. Лук'янченко

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З ДИСЦИПЛІНИ
«СУЧАСНА ЛІТЕРАТУРА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ТА США
ТА МЕТОДИКА ЇЇ ВИКЛАДАННЯ»

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти

спеціальність 014.02 Середня освіта (Мова і зарубіжна література (англійська))

Одеса – 2023

УДК: 821.111:37.01+378(076)

Друкується за рішенням Вченої Ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол засідання № __ від _____ 2023 р.).

Лук'янченко І. О.

Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Сучасна література Великої Британії та США та методика її викладання» (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спец. 014.02 Середня освіта (Мова і зарубіжна література (англійська)). Університет Ушинського. Одеса, 2023. 77 с.

Рецензенти:

Боднар С. В., кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов і гуманітарних дисциплін Одеського торговельно-економічного інституту.

Юмрукуз А. А., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри західних і східних мов Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Методичні рекомендації призначені для аудиторної та самостійної роботи з дисципліни «Сучасна література Великої Британії та США та методика її викладання» за спеціальністю 014.02 Середня освіта (Мова і зарубіжна література (англійська)) за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Навчальне видання містить тематику практичних занять, питання для обговорення та завдання для підготовки до практичних занять, завдання для самостійної роботи до кожної теми, тематику індивідуальних навчально-дослідних завдань, запропоновано питання для складання екзамену, список рекомендованої літератури, критерії оцінювання.

© Університет Ушинського, 2023

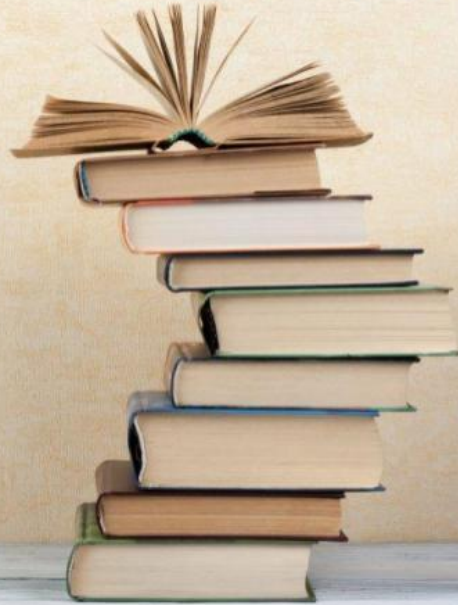
© Лук'янченко І. О., 2023

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Перелік художніх творів для читання	9
Щоденник читача: структура та рекомендації	12
Теми практичних занять	13
Рекомендації до практичних занять та самостійної роботи за темами	16
Індивідуальне навчально-дослідне завдання	54
Вимоги до екзамену	57
Критерії оцінювання	61
Рекомендована література	72

*“If one cannot enjoy reading
a book over and over again,
there is no use in reading it
at all.”*

~ Oscar Wilde

Курс спрямований на ознайомлення здобувачів вищої освіти з основними тенденціями, літературними напрямками та течіями у новітній літературі Великої Британії та США в кінці XX - на початку XXI ст. (з 1970 р. до сьогодні), основними рисами, сильними і слабкими сторонами цих літературних явищ англо-американської літератури зазначеного періоду, з репрезентативними творами британського та американського письменства другої половини XX - початку XXI ст, а також з загальними питаннями методики навчання літератури. Вивчення курсу покликане розвивати здібності здобувачів аналізувати проблеми сучасної англо-американської літератури, ідентифікувати тенденції розвитку і своєрідності літературного процесу, естетичні теорії, напрями, стилі, жанри, здійснювати повноцінний аналіз художнього твору, й користуватися набутою системою знань з методики викладання літератури у викладанні дисциплін предметної галузі.

Мета навчальної дисципліни: ознайомити здобувачів вищої освіти, майбутніх вчителів англійської мови та літератури з репрезентативними творами британського та американського письменства другої половини XX - початку XXI ст., із сучасним станом розвитку літератури Великої Британії та США, з її ідеями та досягненнями, які мали вплив на розвиток культури та суспільного життя; розвинути здатність здобувачів проводити літературно-критичний аналіз, проблемне зіставлення й інтерпретацію художнього твору в аспекті формування

особистості компетентного вчителя англійської мови та літератури; сформувані в них розуміння специфіки методики викладання літератури як важливої складової фахової реалізації вчителя мови та літератури.

Передумови для вивчення дисципліни: для вивчення навчальної дисципліни «Сучасна література Великої Британії та США та методика її викладання» здобувачі вищої освіти мають опанувати знання з таких навчальних дисциплін, як «Історія зарубіжної літератури», «Історія літератури основною іноземною мовою», «Актуальні проблеми зарубіжної літератури», «Методика викладання англійської мови у профільній школі та ЗВО», «Педагогіка профільної та вищої школи», «Психологія профільної та вищої школи».

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН 6. Використовувати знання з методики викладання англійської мови і зарубіжної літератури у викладанні дисциплін предметної галузі, формувати у здобувачів освіти предметні компетентності, застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних навчальних предметів.

ПРН 12. Аналізувати актуальні проблеми зарубіжної літератури, зокрема англійської та американської, ідентифікувати тенденції розвитку і своєрідності літературного процесу, естетичні теорії, напрями, стилі, жанри, інтерпретувати зміст літературних текстів.

ПРН 13. Використовувати необхідний інструментарій для проведення науково-дослідної роботи, пов'язаної з лінгвістичними, літературознавчими, лінгводидактичними та методичними проблемами з дотриманням вимог академічної доброчесності.

Очікувані результати навчання дисципліни:

знати: основні тенденції розвитку літературного процесу Великої Британії та США періоду, що вивчається, специфіку сучасного британського та американського письменства, а також естетичні теорії, напрями, стилі, жанри;

основні факти життя і творчості репрезентативних письменників Великої Британії та США другої половини ХХ - початку ХХІ ст., стильові доміанти їх творчості; зміст творів, що вивчаються, їх жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, їх характерні риси, важливі в аспекті літературознавчого аналізу, їх значення для національної та світової культури; англійськомовну спеціальну термінологію в галузі літературознавства; форми занять, типологію уроків з літератури, специфіку викладання окремих розділів літературної освіти (біографія письменника, художні твори у їхній родовій специфіці, оглядові теми), етапи вивчення твору; методи і методичні прийоми викладання літератури, які застосовуються у старшій профільній школі та ЗВО.

уміти: критично осмислювати проблеми сучасної британської та американської літератури, прочитані твори, ідентифікувати та характеризувати тенденції розвитку і своєрідності літературного процесу Великої Британії та США, а також естетичні теорії, напрями, стилі, жанри; інтерпретувати основні факти життя і творчості британських та американських письменників другої половини ХХ - початку ХХІ ст. відповідно його/її літературної діяльності; використовувати різні види аналізу літературних творів письменників Великої Британії та США у контексті актуальних вимог сучасного літературознавства, визначати їх жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок творів із фольклором, міфологією, релігією, філософією, із суспільно-політичними процесами та етичними і естетичними поглядами письменника, значення для національної та світової культури, інтерпретувати їх з урахуванням вимог нової наукової парадигми; проводити самостійне вивчення широкого спектру джерел з проблематики курсу, використовувати відповідний інструментарій для проведення науково-дослідної роботи, пов'язаної з літературознавчими проблемами, та оформлювати результати власної роботи у формі доповідей, презентацій, літературних коментарів, опорних схем тощо; розробляти плани-

проспекти підготовки до лекції, практичного, семінарського заняття, плани-конспекти уроків з літератури, інтегрованих уроків англійської мови та зарубіжної літератури; добирати та використовувати традиційні та інноваційні освітні технології, методи й методичні прийоми на уроках, лекційних, практичних, семінарських заняттях з літератури відповідно до дидактичних цілей з урахуванням психологічних та вікових особливості сприймання художнього слова.

Унаслідок досягнення результатів навчання здобувачі вищої освіти мають опанувати такі компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК 02. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; ефективно вирішувати завдання педагогічної діяльності під час позитивної взаємодії із суб'єктами освітнього процесу-представниками різних культур.

ЗК 05. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 06. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями, застосовувати їх у практичних ситуаціях.

ЗК 07. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні компетентності:

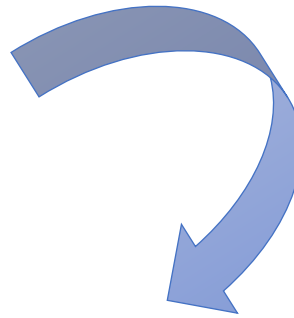
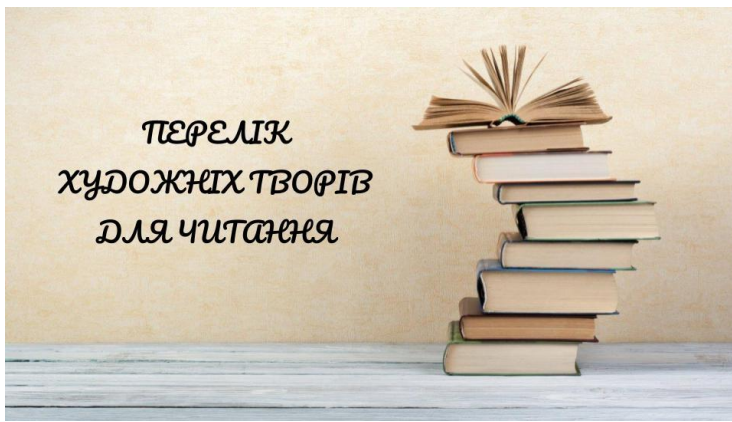
СК 05. Здатність користуватися набутою системою знань з методики викладання англійської мови і зарубіжної літератури, інтегрувати їх зі знаннями інших дисциплін, оперувати спеціальною термінологією та використовувати фахові знання для формування у здобувачів ключових іншомовних компетентностей, що відповідають їхньому освітньому рівню та освітнім потребам.

СК 08. Здатність користуватись набутою системою знань з літературознавчих дисциплін, оперувати літературознавчою термінологією, аналізувати літературні твори/явища в процесі навчання англійської та зарубіжної літератури у закладах загальної середньої, фахової передвищої та вищої освіти, критично їх оцінювати з

точки зору не тільки національної культури, але й міжкультурної значущості.

СК. 09 Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу в освітньому процесі з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів й моделювати зміст навчання.

Міждисциплінарні зв'язки: передбачаються зв'язки з такими навчальними дисциплінами, як-от: «Актуальні проблеми зарубіжної літератури», «Теорія та практика мовної комунікації (англійська мова)», «Англійська мова (практичний курс)», «Методологія наукового дослідження», «Інформаційні технології у методиці викладання англійської мови та зарубіжної літератури».

Обов'язкові художні твори (будь-яке видання):

Письменник	Твір
Ackroyd, Peter	“The Last Testament of Oscar Wilde”
Ali, Monika	“Brick Lane”
Angelou, Maya	“The Complete Collected Poems of Maya Angelou”
Barnes, Julian	“The Sense of an Ending”
Collins, Suzanne	“The Hunger Games”
Fielding, Helen	“Bridget Jones’s Diary”
Gaiman, Neil	“Coraline”
Green, John Michael	“The Fault in Our Stars”
Gregory, Philippa	“The Other Boleyn Girl”
Heinlein, Robert Anson	один з творів письменника за вибором здобувача, рекомендовано “Citizen of the Galaxy” або “Double Star”
Harris, Joanne Michèle Sylvie	“Chocolat”
Ishiguro, Kazuo	“Never Let Me Go”
Le Guin, Ursula Kroeber	“The Ones Who Walk Away from Omelas”
Mayers, Walter Dean	“Monster”

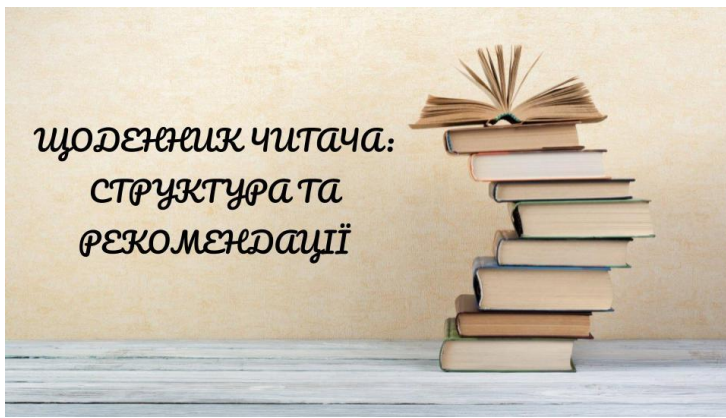
McEwan, Ian Russell	“Amsterdam”
Morrison, Toni	“God Help the Child”
Pratchett Terry (Sir Terence David John Pratchett)	один з творів письменника за вибором здобувача, рекомендовано “Good Omens” у співавторстві з Neil Gaiman
Roth, Philip Milton	“The Human Stain”
Roth, Veronica	“Divergent”
Townsend, Susan Lillian “Sue”	Adrian Mole series (один з творів циклу за вибором здобувача, рекомендовано “The Secret Diary of Adrian Mole, Aged 13 3/4”)
Weisberger, Lauren	“The Devil Wears Prada”

Додаткові художні твори, рекомендовані для ознайомлення:*

Письменник	Твір
Barnes, Julian	“England, England”
Cormier, Robert Edmund	“After the First Death”
DeLillo, Donald Richard	“White Noise”
Gibson, William	“Neuromancer”
King, Stephen Edwin	один з творів письменника за вибором здобувача, рекомендовано “Firestarter” або “The Mist” або “Pet Sematary”
Koontz, Dean Ray	один з творів письменника за вибором здобувача, рекомендовано “Phantoms” або “Watchers” або “Cold Fire”
Lodge, David John	один з творів письменника за вибором здобувача, рекомендовано “Deaf Sentence”

Mieville, China Tom	“The Scar”
Rushdie, Salman (Sir Ahmed Salman Rushdie)	один з творів письменника за вибором здобувача, рекомендовано “Midnight’s Children” або “The Enchantress of Florence”

** Твори, що представлено у переліку додаткових, не є обов’язковими для читання, але рекомендовані для ознайомлення. Ці твори розглядаються на оглядових лекціях.*

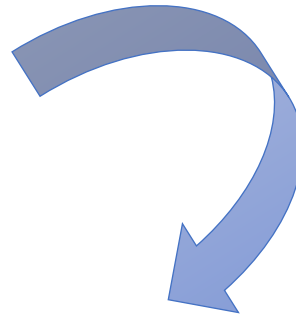

Щоденник заповнюється під час читання твору і є помічником для аналізу та опрацювання прочитаного. Ведення читацького щоденника допомагає читати усвідомлено, виділяти головне та другорядне в творі, оцінювати події і персонажів, висловлювати свої емоції і почуття від прочитаного, краще запам'ятовувати факти, структурувати отриману інформація, лаконічно формулювати суть.

Щоденник може використовуватися під час підготовки до практичного заняття та на практичному занятті.

Title of the book or its number in your reading list	The author and his/her writing style (only key facts)	...
	Title of the book, the year when the book was written	...
	Time and place of action	...
	The main characters (short description)	...
	The plot (summary)	...
	Social concern & themes	...
	Features of postmodernism/metamodernism	...
	Key discussion points (to work over at the lesson)	...
	Remarcable quotations from the text (optional point)	...
Your own book review	...	

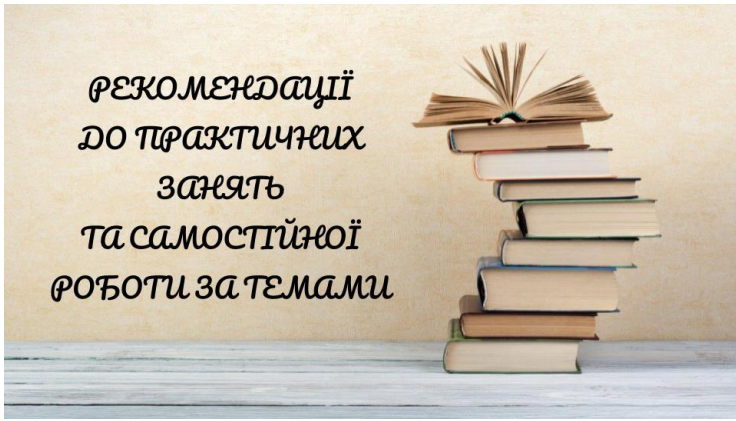
За бажанням здобувач може додати до запропонованої вище структури елементи, які вважає необхідними.

ЗМ	Тема	Тема практичного заняття	№
Актуальні питання організації літературної освіти у старшій профільній школі та ЗВО	Концептуальні та методологічні	<i>Семінар.</i> Традиції та новаторство у методиці викладання літератури.	1
	аспекти викладання літератури у	<i>Семінар-практикум.</i> Урок літератури: типологія та структура.	2
	старшій профільній школі та ЗВО	<i>Семінар-практикум.</i> Підготовка та проведення лекційного, практичного, семінарського заняття з літератури.	3
	Методологічні та методичні аспекти аналізу літературного двору у сучасному літературознавстві	<i>Семінар-практикум.</i> Шляхи та літературознавчі методи аналізу художнього твору.	4

Проза та поезія Великої Британії та США кінця XX – початку XXI ст.	Постколоніалізм, мультікультуралізм та проблематика ідентичності	<i>Круглий стіл.</i> Проблема ідентичності у сучасному мультікультурному світі. Моніка Алі «Брік-лейн».	5
		<i>Семінар-практикум.</i> Проблема ідентичності у сучасному мультікультурному світі. Тоні Моррісон «Боже, зберігай мою дитину».	6
	Екзистенціалізм, психологічний реалізм, магічний реалізм	<i>Семінар.</i> Екзистенціальний роман у англо-американській літературі кінця XX – початку XXI ст. Ієн Мак'юен «Амстердам».	7
		<i>Семінар-практикум.</i> Психологічний реалізм у англо-американській літературі кінця XX – початку XXI ст. Джуліан Барнс «Відчуття закінчення».	8
		<i>Семінар.</i> Магічний реалізм у англо-американській літературі постмодернізму та метамодернізму. Джоан Харріс «Шоколад».	9
	Сучасний історичний роман	<i>Семінар.</i> Історіографічний метароман. Філіпа Грегорі «Ще одна з роду Болейн».	10
		<i>Семінар.</i> Белетризована біографія. Пітер Акройд «Заповіт Оскара Уайльда».	11
	Університетський роман	<i>Семінар-практикум.</i> Університетський роман у англо-американській літературі кінця XX – початку XXI ст. Філіп Рот «Людське тавро».	12
	Сучасний роман для підлітків та молоді	<i>Семінар-практикум.</i> Сучасний роман для юнацтва. Сью Таунсен цикл творів про Андріана Моула. Ніл Гейман «Кораліна».	13

Проза та поезія Великої Британії та США кінця XX – початку XXI ст.		<i>Семінар-практикум.</i> Сучасний молодіжний роман. Уолтер Майерс «Монстр». Джон Грін «Провина зірок».	14
	Роман-антиутопія	<i>Семінар.</i> Нетипова антиутопія. Кадзуо Ісігуро «Не відпускай мене».	15
		<i>Семінар.</i> Молодіжна антиутопія у сучасній американській літературі. Вероніка Рот «Дивергент». Сюзен Коллінз «Голодні ігри».	16
	Сучасна британська і американська література та масова культура	<i>Семінар-практикум.</i> Феномен «чикліт» як напрям постфеміністської прози. Гелен Філдінг «Щоденник Бріджит Джонс». Лорен Вайсбергер «Диявол носить Prada».	17
		<i>Семінар-практикум.</i> Фентезі та наукова фантастика в англо-американській літературі кінця XX – початку XXI ст. Творчість Роберта Хайнлайна, Урсули Ле Гуїн та Террі Прачетта.	18
	<i>Семінар.</i> Детектив та «кримінальне читиво» в англо-американській літературі кінця XX – початку XXI ст. (на матеріалі творів за вибором здобувача).	19	

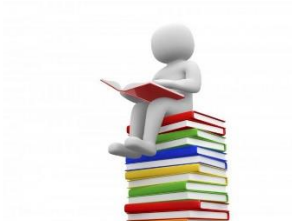
Умовні позначки до завдань¹:

- питання до
обговорення

- практичне
завдання

- читацький
щоденник

- повідомлення
(у супроводі
презентації)

- робота в
парах

- робота в
малих групах

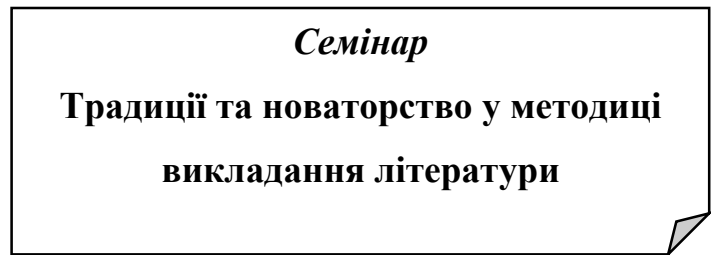
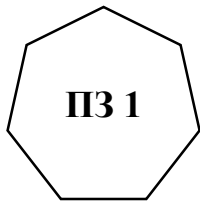

- мозковий
штурм

- письмова
відповідь на
запитання

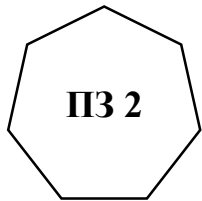
¹ Зображення взято з freepik.com

Завдання:

Підготуйте презентацію з візуалізованим матеріалом на одну із запропонованих тем:

- Огляд традиційних методів викладання літератури у школі/виші (інтерактивні, творчо-ігрові тощо).
- Огляд новаторських методів та прийомів викладання літератури у школі/виші (наприклад, екзистенціально-діалогічна концепція тощо).
- Огляд новітніх інформаційних технологій у викладанні літератури у школі/виші (наприклад, веб-квест з літератури тощо).

Семінар-практикум
**Урок літератури: типологія та
структура**

1. Типологія уроків літератури: критичний огляд існуючих класифікацій.
2. Основні вимоги до структури уроків з літератури. Специфіка структури уроків літератури та їх багатоваріативність.
3. Критерії ефективності уроків літератури (а) залежно від їх структури, (б) обраних методів навчання, (в) у світлі сучасних вимог до НУШ.

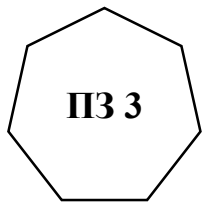

Завдання:

Підготуйте план-конспект на одну із запропонованих тем:

- План-конспект уроку літератури (наприклад, урок-подорож, урок-квест, урок-аналіз образної системи твору тощо) для учнів 10/11 класу на матеріалі англо-американської літератури постмодернізму/метамодернізму (тема/твір з програми курсу за вибором здобувача).

- План-конспект інтегрованого уроку англійської мови та зарубіжної літератури для учнів 10/11 класу на матеріалі англо-американської літератури постмодернізму/метамодернізму (твір з програми курсу за вибором здобувача).

Семінар-практикум
**Підготовка та проведення лекційного,
практичного, семінарського заняття з
літератури**

1. Загальнопедагогічні та специфічні вимоги до структури лекційних, практичних/ семінарських занять з літератури у виші.
2. Лекція з літератури: методика підготовки і проведення, критерії оцінювання.
3. Методика підготовки і проведення практичного/семінарського заняття з літератури, критерії оцінювання.

Завдання:

Підготуйте (одна із запропонованих тем):

- Міні-лекцію «Особливості стилю Ніла Геймана (чарівні елементи, дзеркальність образів, динамізм оповіді, іронія та ін.)».
- План практичного заняття «Британський гумор та авторська іронія у літературі Великої Британії (на матеріалі творчості Сью Таунсенд та Ніла Геймана)».

*Завдання для самостійної
роботи до теми 1*

**Концептуальні та
методологічні аспекти
викладання літератури у
старшій профільній школі та
ЗВО**

Розкрийте як можна використовувати алгоритмічні методи при роботі над одним із творів з програми курсу. Оберіть твір (твори) та надайте ваші конкретні поради.

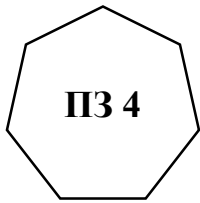

Завдання 1:

Розробіть Mind Map за допомогою програми Coggle для презентації учням/студентам одного з творів з програми курсу.

Завдання 2:

Розробіть інтерактивний плакат «Національна специфіка становлення постмодернізму та метамодернізму в літературі Великої Британії / США» (за допомогою ресурсів, як-от: додатки Google, Thing Link, Glogster, H5P тощо) та методичні поради щодо його використання на занятті/уроці зарубіжної літератури.

Семінар-практикум
Шляхи та літературознавчі методи
аналізу художнього твору

1. Етапи роботи над художнім твором. Відмінності шляхів аналізу твору, їх переваги та недоліки.
2. Особливості вивчення епічних, ліричних та драматичних творів. Специфіка аналізу літературного твору у старшій профільній та вищій школах.
3. Методика вивчення біографії письменника.
4. Методика вивчення історико-літературних (оглядових) тем.

Завдання:

Підготуйте один із запропонованих планів-конспектів:

- План-конспект уроку вивчення ліричного твору (на матеріалі творчості Маї Енджелу).
- План-конспект оглядового практичного заняття за темою «Гендерна ідентичність у англо-американській літературі кінця XX – початку XXI ст.».

*Завдання для самостійної
роботи до теми 2*

**Методологічні та методичні
аспекти аналізу літературного
двору у сучасному
літературознавстві**

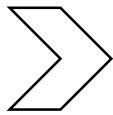
Завдання 1:

Підготуйте Mind Map «Літературознавчі методи аналізу художнього твору» (рекомендовано використовувати програму Coggle).

Завдання 2:

Сформулюйте рекомендації до вивчення біографії британського/американського письменника, творчість яких розглядається в межах курсу, для (а) учнів 10/11 класу або (б) здобувачів освіти. Результат може бути представлений у вигляді лекції-бесіди.

*Завдання для самостійної
роботи до теми 3*

**Постмодернізм та
метамодернізм у британській
та американській літературі
кінця XX – початку XXI ст.**

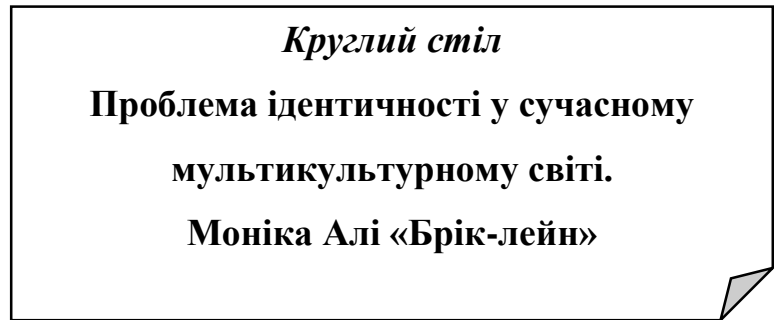
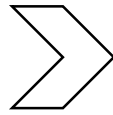
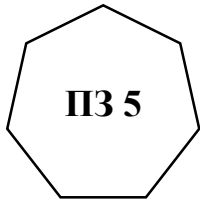

1. Dwell upon the development of theoretical and worldview paradigms of postmodernism as a literary trend, the formation of new correlative models of artistic worldview in British and American literature of the discussed period.
2. What are the basic concepts of postmodern aesthetics of the 60s, 80s and 90s?
3. Comment on the theoretical principles of understanding postmodernism (subjective narrative form, egocentric presentation of the “personal”, “distrust of literaryness”, etc.).
4. Dwell upon postmodernism vs realism in in British and American literature of the discussed period.
5. Dwell upon the aesthetic guidelines of metamodernism in British and American literature of the discussed period. Comment on metamodern novel as a meta-genre phenomenon (a new writing technique, experiments with genre forms, a set of new problems and new principles of organizing artistic space, an explanation of reality as a multiverse of possibilities) of the contemporary British and American literature.

Завдання:

Підготуйте порівняльну таблицю «Постмодернізм vs Метамодернізм».

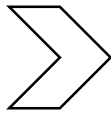
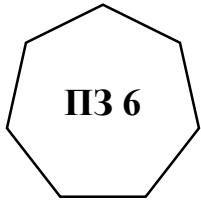
1. Dwell upon sociocultural features of British and American literary process at the beginning of the 21st century. Comment on the phenomenon of multiculturalism.
2. Dwell upon the issues of identity in the (a) British modern novel, (b) American modern novel.
3. What does the novel “Brick Lane” by M. Ali reveal about the complexity of issues such as race, sex, identity, and nationality?
4. What is the story’s central conflict – character vs. character...vs. society...or vs. nature (external)? Or an emotional struggle within the character (internal)? How does the conflict create tension?
5. Discuss the inter-generational conflict between immigrants and their European-born children in the novel “Brick Lane” by M. Ali. What are the root causes of the trouble between them?
6. Why do you think Amma was so opposed to fighting Fate? What gave Nazneen and Hasina the courage to go against their mother’s teaching?
7. Discuss the parallels between Chanu and Karim. How are they similar? What are the major differences between them?
8. Compare and contrast the love marriages of Hasina and Dr. Azad in the novel “Brick

Lane”. How does gender play a role in how they survive the failures of their love marriages?

9. What are the major turning points in Nazneen’s struggle for self-empowerment?

10. Symbols intensify meaning. Can you identify any in the book – people, actions or objects that stand for something greater than themselves?

11. Dwell on “a woman’s perspective” on finding identity in a cross-cultural space in Monica Ali’s “Brick Lane”.

Семінар-практикум
Проблема ідентичності у сучасному
мультикультурному світі. Тоні Моррісон
«Боже, зберігай мою дитину»

Завдання 1:

Підготуйте міні-лекцію присвячену творчості Тоні Моррісон.

Завдання 2:

Розробіть завдання для роботи в мікрогрупах до твору Тоні Моррісон «Боже, зберігай мою дитину». Розроблені завдання можуть бути використані при виконанні завдання 3.

Story Element	Key Discussion Points
Plot	...
Characters	...
Setting	...

Завдання 3:

План практичного заняття за твором Тоні Моррісон «Боже, зберігай мою дитину» (зверніть увагу на такі питання як-от: міжрасові відносини та роль кольору шкіри в житті людини, расова сегрегація як вияв соціальної жорстокості).

*Завдання для самостійної
роботи до теми 4*

**Постколоніалізм,
мультикультуралізм та
проблематика ідентичності**

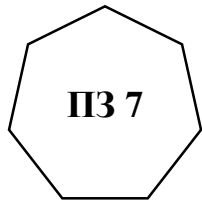
Завдання 1:

Заповніть щоденник читача* за твором Моніки Алі «Брік-лейн».

Завдання 2:

Заповніть щоденник читача за твором Тоні Моррісон «Боже, зберігай мою дитину».

** Вимоги до структури щоденника читача дивіться на с. 12.*

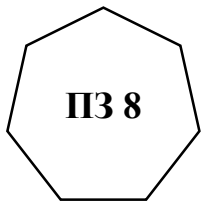

Семінар

Екзистенціальний роман у англо-американській літературі кінця XX – початку XXI ст. Ієн Мак'юен «Амстердам»

1. What is “the existential novel”? What are the main features of the existential novel in the British and American literature of the discussed period?
2. What do you know about the peculiarities of creating the image of the character in the works of existentialism?
3. Ian McEwan is called the “black wizard” of the British literature. Why in your opinion?
4. Comment on the title of the novel.
5. Considering the peculiarities of one or another genre, define the features of different novel genres in the novel “Amsterdam”, thus proving its genre syncretism. Your statement should be illustrated by the text (plot retelling or/and a quote).
6. What is the story’s central conflict – character vs. character...vs. society...or vs. nature (external)? Or an emotional struggle within the character (internal)? How does the conflict create tension?
7. Comment on “borderline situation” of the novel conflict in the light of existentialism. How the questions of life and death are presented in the novel?
8. Talk about the tone of this novel. Is it ironic? Humorous? Menacing? How is it created?
9. Dwell upon narrative techniques used in the novel.
10. Comment on literary intertext of the novel, its stylistic and narrative peculiarities. Dwell upon the role of Shakespearian allusions in the text.

Семінар-практикум
Психологічний реалізм в англо-американській літературі кінця XX – початку XXI ст. Джуліан Барнс «Відчуття закінчення»

Завдання 1:

Підготуйте лекцію-бесіду присвячену творчості Джуліана Барнса.

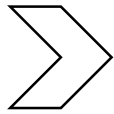
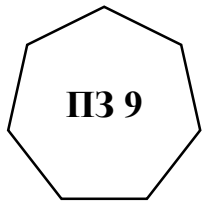
Завдання 2:

Розробіть завдання для роботи в мікрогрупах до твору Джуліана Барнса «Відчуття закінчення». Розроблені завдання можуть бути використані при виконанні завдання 3.

Story Element	Key Discussion Points
Plot	...
Characters	...
Setting	...

Завдання 3:

Підготуйте план-конспект уроку за твором Джуліана Барнса «Відчуття закінчення» (при підготовці зверніть увагу на різні шляхи аналізу твору – послідовний, пообразний, проблемний та оберіть один з них).

Семінар

Магічний реалізм у англо-американській літературі постмодернізму та метамодернізму.

Джоан Харріс «Шоколад»

1. Watch the video <https://youtu.be/EZtdhLndVYg?si=ltfKkpaVE4rV0CEL>. How does Salman Rushdie understand the notion of “magic realism”? How do you understand this notion? Are magic realism and fantasy the same genre in literature or not?
2. Dwell upon the features of magic realism in Joan Harris’s novel “Chocolate”. What is the importance of magic in this novel, and what do you think the author is trying to convey about the concept of belief?
3. Like Mary Poppins, Vianne Rocher arrives on the wind. Why do you think the author chose to introduce her in such a fairytale fashion? What does the wind mean to Vianne and Anouk?
4. Vianne believes in “domestic magic”. What do you understand by this phrase?
5. Vianne can tell a person’s character by the way they relate to food, especially chocolate. What do you think can be revealed by the way someone approaches food?
6. Vianne is especially good at finding ways to bring shy and lonely people out of themselves. How does she do this, and what do you think it reveals about her?
7. Vianne is different from the other women in the village, and makes no real effort to fit in. In what way does this attitude divide the community?

8. Armande calls Vianne a witch. What do you think she means by this?
9. Vianne dreams of settling down, and yet feels that she is never going to be accepted in Lansquenet. Why do you think she feels this way?
10. Reynaud sees Vianne's shop as an affront to the Church and the spirit of Lent. Is he justified in this, or is he using religion as an excuse to impose his own rules? He is suspicious of Vianne from the start, and yet finds it hard to keep away from her. How do you explain his attitude?
11. Reynaud creates a "Church, not chocolate" situation in the village in the hope of bringing his flock back into the fold. In what way does this plan backfire?
12. Vianne's paganism is genuinely warm and kind, whereas Reynaud's religious faith is decidedly chilly. What do you think the author is trying to convey about the concept of goodness?
13. Vianne combats the Church's idea that morality is automatically linked to religion. Where do you think our sense of morality comes from, and how does it come across in our lives?
14. What do you think is the role of Anouk's invisible friend, Pantoufle? Why do you think she needs him?
15. Sensuality plays an important role in the story. How does the author use it, and to what end?
16. A sense of place in a story can be as important as the characters themselves. How does the author establish a sense of place in the novel, and what do you think is the effect of this?

*Завдання для самостійної
роботи до теми 5*

**Екзистенціоналізм,
психологічний реалізм,
магічний реалізм**

Завдання 1:

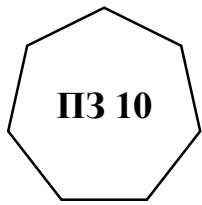
Заповніть щоденник читача за твором Ієна Мак'юєна «Амстердам».

Завдання 2:

Заповніть щоденник читача за твором Джуліана Барнса «Відчуття закінчення».

Завдання 3:

Заповніть щоденник читача за твором Джоан Харріс «Шоколад».

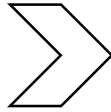
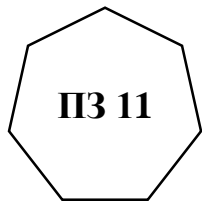

Семінар
Історіографічний метароман.
Філіпа Грегорі «Ще одна з роду Болейн»

1. Give the definition to the “historiographic metafiction”. What are main features of the historiographic metafiction in British and American literature of the discussed period?
2. Dwell upon the aesthetics of historiographic metafiction in the P. Gregory’s “The Other Boleyn Girl”.
3. Comment on genre convergence in the historiographic metafiction of British and American literature of the discussed period. How is it realised in the P. Gregory’s “The Other Boleyn Girl”?
4. How historically accurate do you think this book is? Did you get the sense P. Gregory took some major liberties or does it seem like this is pretty factual?
5. P. Gregory changes historical facts to fit her narrative. For example, in real life, Mary Boleyn was not a sexually inexperienced young girl. In fact, she had been “educated” in the French court. How do you feel about Gregory changing details such as these?
6. Why do you think P. Gregory chose Mary to narrate rather than Anne? Is she a trustworthy narrator? How might the story have been different if Anne had told it?
7. Is the story plot-driven, moving briskly from event to event? Or is it character-driven, moving more slowly, delving into characters’ inner-lives?
8. What themes does P. Gregory explore in her novel “The Other Boleyn Girl”?
9. Dwell upon feministic elements in the novel.

10. Share some of the characteristics that you like about historical fiction. For you, what aspect of “The Other Boleyn Girl” stands out the most? How does the book change your impressions of life in King Henry VIII’s court?

Семінар
Белетризована біографія.
Пітер Акройд «Заповіт Оскара Уайльда»

1. What do know about the historical evolution of the biography genre and current issues of its development in British and American literature of the discussed period?
2. Comment on modifications of biographical-historical genre in the P. Ackroyd's "The Last Testament of Oscar Wilde". Is it possible to specify the genre of the novel?
3. Which of these techniques can be found in the novel: testament, diary, biography, autobiography, confession, literary and critical work? Prove your point of view with examples from the text.
4. Dwell upon real (historical) vs unreal facts in the novel, past and present-day.
5. What are the features of postmodernism in the P. Ackroyd's "The Last Testament of Oscar Wilde"? Make a list of features of postmodernism in the novel.
6. One of the most important structure-forming principle of the postmodern narrative style is the "author's mask", which plays a functional role in ensuring literary communication. How this principle was realized in P. Ackroyd's "The Last Testament of Oscar Wilde"?
7. Comment on language of the novel. Is there the connection between the "author's mask" and the language in "The Last Testament of Oscar Wilde"?
8. Comment on the composition of the novel.
9. Dwell upon the functions of intertext in the novel.
10. What themes does P. Ackroyd explore in his novel "The Last Testament of Oscar Wilde"?

*Завдання для самостійної
роботи до теми 6*

Сучасний історичний роман

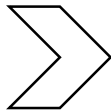
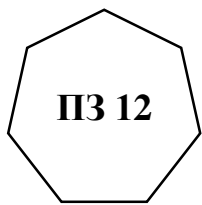

Завдання 1:

Заповніть щоденник читача за твором Філіпи Грегорі «Ще одна з роду Болейн».

Завдання 2:

Заповніть щоденник читача за твором Пітера Акройда «Заповіт Оскара Уайльда».

Семинар-практикум
Університетський роман у англо-американській літературі кінця XX – початку XXI ст. Філіп Рот «Людське тавро»

1. The Human Stain is a novel of sweeping ambition that tells the stories not just of individual lives but of the moral ethos of America at the end of the twentieth century. How would that ethos be described? What does the novel reveal about the complexity of issues such as race, sex, identity, and privacy?
2. In what sense is the entire novel about revealing and concealing secrets?

Завдання:

Підготуйте план-конспект практичного заняття за твором Філіпа Рота «Людське тавро».

*Завдання для самостійної
роботи до теми 7*

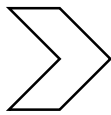
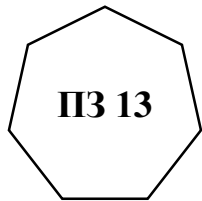

Університетський роман

Завдання:

Заповніть щоденник читача за твором Філіппа Рота «Людське тавро».

Семінар-практикум
Сучасний роман для юнацтва.
Сью Таунсен цикл творів про Андріана
Моула. Ніл Гейман «Кораліна»

1. Comment on variability of topics and issues, genre features in British and American literature for teenagers and young adults.
2. What do you know about violation of taboos in literature for young people.
3. Dwell upon new realism vs romanticism in British and American literature for teenagers and young adults.

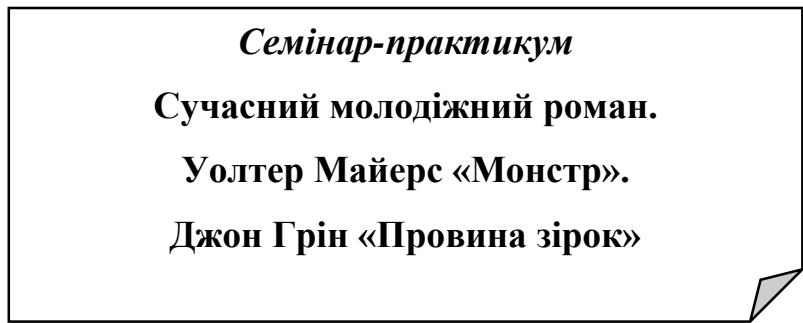
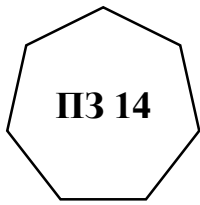

Завдання:

Підготуйте один з планів-конспектів:

- План-конспект уроку-презентації за одним з творів з циклу про Андріана Моула Сью Таунсен (зверніть увагу на такі питання, як-от: еволюція головного героя, формування характеру та цінностей; авторська іронія; жанр щоденника).
- План-конспект уроку за твором Ніла Геймана «Кораліна» (зверніть увагу на такі питання, як-от: проблематика повісті (моральний вибір людини, стосунки

батьків і дітей та ін.); допитливість, сміливість, сила духу Кораліни; символіка твору).

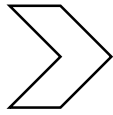
Завдання 1:

Складіть перелік запитань для проведення бесіди (вільної/евристичної) з метою активізації процесу осмислення роману Уолтера Майерса «Монстр».

Завдання 2:

Підготуйте план-конспект уроку за твором Джона Гріна «Провина зірок» (при підготовці зверніть увагу на різні шляхи аналізу твору – послідовний, пообразний, проблемний та оберить один з них, а також на такі питання, як-от: реалістичність описів, опора на філософію екзистенціалізму, включення до тексту символічних деталей, історичних та літературних посилань, використання чужого тексту (у тому числі вигаданого) як лейтмотив власного твору, а також проблематику твору (любов і дружба як важливі життєві цінності, осмислення тінейджерями смерті як неодмінний супутник і результат життя, що дозволяє виявити справжню сутність людини)).

*Завдання для самостійної
роботи до теми 8*

**Сучасний роман для підлітків
та молоді**

Завдання 1:

Заповніть щоденник читача за одним з творів з циклу про Андріана Моула Сью Таунсен.

Завдання 2:

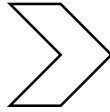
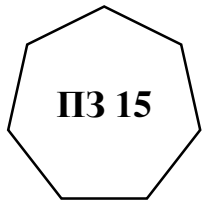
Заповніть щоденник читача за твором Ніла Геймана «Кораліна».

Завдання 3:

Заповніть щоденник читача за твором Уолтера Майерса «Монстр».

Завдання 4:

Заповніть щоденник читача за твором Джона Гріна «Провина зірок».

Семінар
**Нетипова антиутопія.
Кадзуо Ісігуро «Не відпускай мене»**

Завдання (виконується на занятті):

Визначте основні риси роману-антиутопії в англо-американській літературі кінця XX – початку XXI ст.

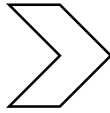
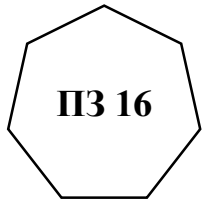
1. Dwell upon the creative method of Kazuo Ishiguro – the winner of the Nobel Prize in Literature – in the context of postmodern aesthetics.
2. Does the novel examine the possibility of human cloning as a legitimate question for medical ethics, or does it demonstrate that the human costs of cloning are morally repellent, and therefore impossible for science to pursue? What kind of moral and emotional responses does the novel provoke? If you extend the scope of the book's critique, what are its implications for our own society?
3. The novel takes place in “the late 1990s,” and a postwar science boom has resulted in human cloning and the surgical harvesting of organs to cure cancer and other diseases. In

an interview with January Magazine Ishiguro said that he is not interested in realism. In spite of the novel's fictitious premise, however, how “realistically” does “Never Let Me Go” reflect the world we live in, where scientific advancement can be seemingly irresistible?

4. Critic Frank Kermode has noted that “Ishiguro is fundamentally a tragic novelist; there is always a disaster, remote but urgent, imagined but real, at the heart of his stories” [London Review of Books, April 21, 2005]. How would you describe the tragedy at the heart of “Never Let Me Go”?

5. Some reviewers have expressed surprise that Kathy, Tommy, and their friends never try to escape their ultimate fate. They cling to the possibility of deferral, but never attempt to vanish into the world of freedom that they view from a distance. Yet they love the film *The Great Escape*, “the moment the American jumps over the barbed wire on his bike” Why might Ishiguro have chosen to present them as fully resigned to their early deaths?

6. In a recent interview, Ishiguro talked about “Never Let Me Go”: “There are things I am more interested in than the clone thing. How are they trying to find their place in the world and make sense of their lives? To what extent can they transcend their fate? As time starts to run out, what are the things that really matter? Most of the things that concern them concern us all, but with them it is concentrated into this relatively short period of time. These are things that really interest me and, having come to the realization that I probably have limited opportunities to explore these things, that’s what I want to concentrate on. I can see the appeal of travel books and journalism and all the rest of it and I hope there will be time to do them all one day. But I just don’t think that day is now.” How do these remarks relate to your own ideas about the book? [Interview with Nicholas Wroe, the Guardian, February 2, 2005.]

Семінар

**Молодіжна антиутопія у сучасній
американській літературі. Вероніка Рот
«Дивергент». Сюзен Коллінз «Голодні ігри»**

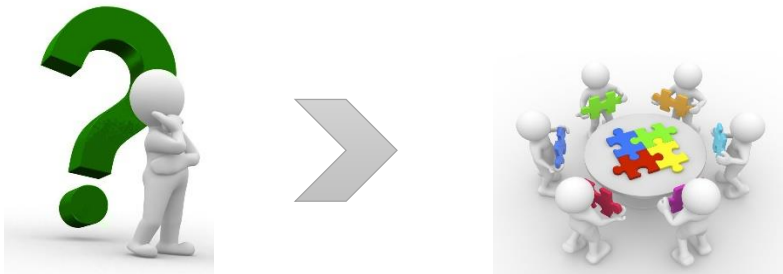
1. In what ways are the novels “The Hunger Games” by S. Collins and “Divergent” by V. Roth alike? In what way they are different?
2. How does the first-person narration help establish the themes of the novels discussed?
3. Dwell upon the main female characters in the novels: Katniss Everdeen vs Beatrice «Tris» Prior. Are the characters convincing? Do they come alive for you? How would you describe them – as sympathetic, likeable, thoughtful, intelligent, innocent, naive, strong or weak? Something else?
4. Dwell upon the feministic elements in the “The Hunger Games” by S. Collins and “Divergent” by V. Roth.
5. Comment on and compare the main male characters in “The Hunger Games” by S. Collins and “Divergent” by V. Roth. Are the characters convincing? Do they come alive for you? How would you describe them?
6. Are characters in “The Hunger Games” by S. Collins and “Divergent” by V. Roth developed psychologically and emotionally? Do you have access to their inner thoughts and motivations? Or do you know them mostly through dialogue and action?
7. Do any characters in “The Hunger Games” by S. Collins and “Divergent” by V. Roth change or grow by the end of the story? Do they come to view the world and their

relationship to it differently?

8. Controlling free thought and emotions is important in a dystopian society. In what ways are emotions controlled in these two novels? Katniss rebels through both free thought and the emotional connections she forms. Explain how. What about Tris?

9. “The Hunger Games” is set in a futuristic society, but S. Collins has said that she was inspired by the history of the Roman Empire. The Latin phrase “panem et circenses,” (“bread and circuses”) sums up the Roman approach to managing the masses through promises of food and entertainment. This included gladiatorial matches to the death, which took place in public arenas and were often fought by people taken from the provinces. What other allusions to ancient Rome can you find in “The Hunger Games”? How can this combination of history and science fiction help the reader to think about the media and politics of the present?

10. What ethical and artistic questions do you think the filmmakers had to face when turning “The Hunger Games” by S. Collins and “Divergent” by V. Roth from a book into a movie?

Завдання (виконується на занятті):

Порівняйте антиутопічні світи В. Рот та С. Коллінз та складіть порівняльну таблицю.

*Завдання для самостійної
роботи до теми 9*

Роман-антиутопія

Завдання 1:

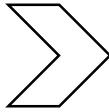
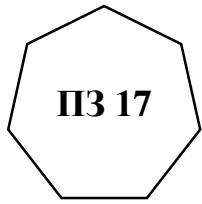
Заповніть щоденник читача за твором Кадзуо Ісігуро «Не відпускай мене».

Завдання 2:

Заповніть щоденник читача за твором Вероніки Рот «Дивергент».

Завдання 3:

Заповніть щоденник читача за твором Сюзен Коллінз «Голодні ігри».

Семінар-практикум
**Феномен «чикліт» як напрям
постфеміністської прози. Гелен Філдінг
«Щоденник Бріджит Джонс». Лорен
Вайсбергер «Диявол носить Prada»**

Завдання:

Розробіть Mind Map за допомогою програми Coggle для презентації образів-персонажів (одна із запропонованих тем):

- У романі Гелен Філдінг «Щоденник Бріджит Джонс».
- У романі Лорен Вайсбергер «Диявол носить Prada».

Завдання 1:

Складіть перелік запитань для проведення евристичної бесіди з метою активізації процесу осмислення роману Гелен Філдінг «Щоденник Бріджит Джонс».

Завдання 2:

Розробіть завдання для роботи в мікрогрупах до роману Лорен Вайсбергер «Диявол носить Prada».

Story Element	Key Discussion Points
Plot	...
Characters	...
Setting	...

Семінар-практикум

Фентезі та наукова фантастика в англо-американській літературі кінця ХХ – початку ХХІ ст. Творчість Роберта Хайнлайна, Урсули Ле Гуїн та Террі Прачетта

Завдання 1:

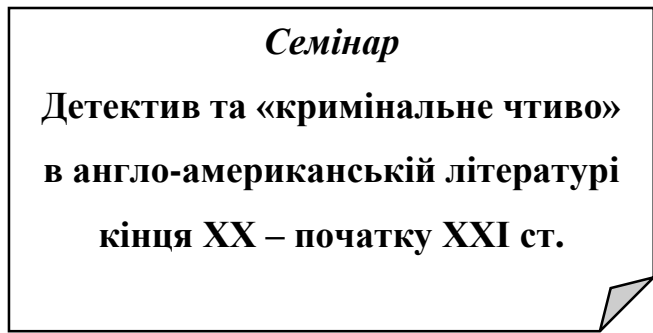
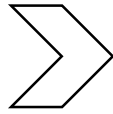
Підготуйте (одна із запропонованих тем):

- Міні-лекція з опорними схемами «Фентезі та наукова фантастика в англо-американській літературі кінця ХХ - початку ХХІ ст.».
- План-конспект уроку-анонса/уроку-бесіди «Фентезі та наукова фантастика: Роберт Хайнлайн та Урсула Ле Гуїн».

Завдання 2:

Підготуйте один з планів-конспектів:

- План-конспект уроку за твором Урсули Ле Гуїн «Ті, хто покидають Омелас» (рекомендовано підготувати урок-рефлексію або урок-квест або урок-змагання).
- План-конспект уроку-презентації за одним з творів Роберта Хайнлайна (рекомендовано підготувати урок-подорож на хвилях-питаннях або урок-презентацію твору або урок-квест).
- План-конспект практичного заняття присвяченого творчості Террі Прачетта.

Завдання:

Підготуйте презентацію з візуалізованим матеріалом на одну із запропонованих тем:

- Детектив та «кримінальне читиво» у англо-американській літературі кінця ХХ – початку ХХІ ст.
- Інтелектуальний детектив у англо-американській літературі кінця ХХ – початку ХХІ ст. Творчість Дена Брауна.
- Презентація репрезентативного детективного/кримінального роману британського/американського письменника за вибором здобувача.

*Завдання для самостійної
роботи до теми 10*

**Сучасна британська і
американська література та
масова культура**

Завдання 1:

Заповніть щоденник читача за твором Гелен Філдінг «Щоденник Бріджит Джонс».

Завдання 2:

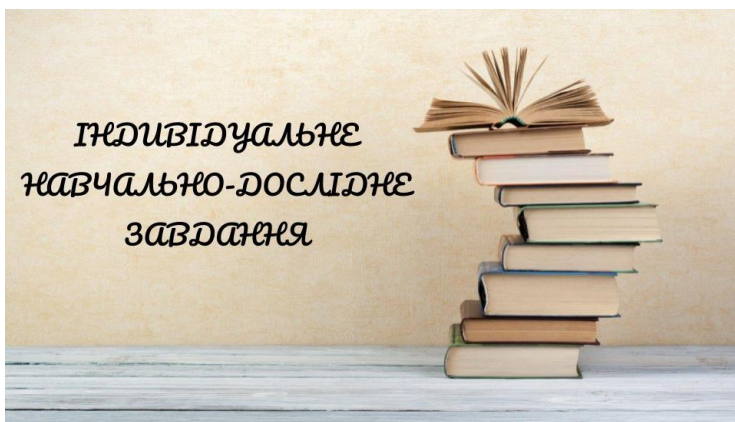
Заповніть щоденник читача за твором Лорен Вайсбергер «Диявол носить Prada».

Завдання 3:

Заповніть щоденник читача за прочитаними творами Роберта Хайнлайна, Урсули Ле Гуїн, Террі Прачетта.

Завдання 4:

Заповніть щоденник читача за прочитаним детективним/кримінальним твором британського/американського письменника.

Підготуйте доповідь у супроводі презентації (у системі Google презентація чи презентація Canva чи Sway чи Power Point) за ОДНІЄЮ із запропонованих тем та виступіть на занятті (або запишіть її у відео форматі – доповідь записана у відео форматі та представлена на YouTube каналі здобувача може бути зарахована одночасно як завдання на створення відеоконтенту YouTube у курсі «Інформаційні технології у методиці викладання англійської мови та зарубіжної літератури»).

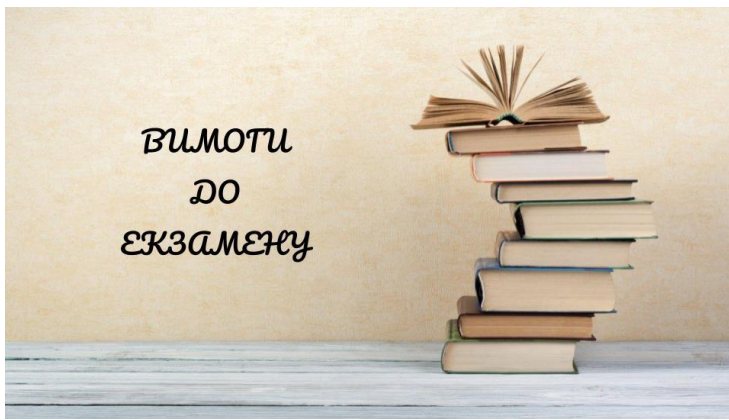
№	Тематика (за вибором)
1	Особливості розвитку британської літератури в кінці ХХ - на початку ХХІ ст. (тематика, проблематика, структура творів письменників 1970-2022 рр.)
2	Особливості розвитку американської літератури в кінці ХХ - на початку ХХІ ст. (тематика, проблематика, структура творів письменників 1970-2022 рр.)
3	Британська поезія кінця ХХ - початку ХХІ ст. (1970-2022 рр.): основні тенденції, школи, групи
4	Американська поезія кінця ХХ - початку ХХІ ст. (1970-2022 рр.): основні тенденції, школи, групи

5	Регіоналізм та провінціалізм у постмодерністській літературі Великої Британії
6	Етнічні літератури США: афро-американська, латиноамериканська (чикано, корені американців, азіато-американська (кінець ХХ - початок ХХІ ст.)
7	Перехід від концепції мультикультуралізму до ідеї транскультурності в літературі США
8	Інтертекстуальність у просторі британської/американської літератури кінця ХХ - початку ХХІ ст. (на матеріалі твору за вибором здобувача)
9	Гумор у просторі британської літератури кінця ХХ - початку ХХІ ст. (на матеріалі твору(ів) за вибором здобувача)
10	Особливості британського художнього мультикультуралізму (на матеріалі творів Салмана Рушді)
11	Суть і особливості «чорного гумору» як напрямку в американській літературі (на матеріалі творів Курта Воннегута)
12	Особливості американського екзистенціалізму (на матеріалі творів Дона Делілло)
13	Психологізм постколоніальної прози Тоні Моррісон
14	Метод евристичної бесіди у навчанні літератури, прийоми реалізації, види робіт (на прикладі одного з творів з програми курсу)
15	Методика вивчення ліричного твору в старшій профільній школі/ЗВО (на матеріалі поетичного твору Маї Енджелу)
16	Завдання, спрямовані на літературний розвиток читача (на прикладі одного з творів з програми курсу)
17	Етапи та інноваційні шляхи проблемно-тематичного аналізу художнього твору (на прикладі одного з творів з програми курсу)

18	Методи аналізу творів на уроках літератури
19	Сторітелінг у навчанні літератури (на матеріалі програми курсу)
20	Літературна ігротека у викладанні новітньої англо-американської літератури (на прикладі творів з програми курсу)

ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИКОНАННІ ІНДЗ ПОВИНЕН ДОТРИМУВАТИСЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ, НЕ ДОПУСКАТИ АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ

Для навчальної дисципліни «Сучасна література Великої Британії та США та методика її викладання» за навчальним планом передбачено підсумковий контроль у формі усного екзамену, на який відводиться 20 балів. Здобувач вищої освіти може скласти екзамен, якщо кількість отриманих впродовж вивчення дисципліни балів не менше як 40. Накопичені здобувачем бали під час вивчення навчальної дисципліни не анулюються, а сумуються. Оцінка за екзамен не може бути меншою за кількість накопичених ним балів.

Білет містить 2 запитання з наведеного нижче переліку.

Питання до екзамену:

1. Постмодернізм та метамодернізм у британській та американській літературі.
2. Постколоніалізм, мультикультуралізм та проблематика ідентичності у англо-американській літературі кінця XX - початку XXI ст. Відображення специфіки національних культур у літературних творах. Моніка Алі «Брік-лейн».
3. Проблематика ідентичності у сучасному мультикультурному світі. Тоні Моррісон «Боже, зберігай мою дитину».
4. Екзистенціальний роман у англо-американській літературі кінця XX - початку XXI ст. Рішення екзистенційних проблем сучасної європейської цивілізації. Ієн

Мак'юен – «чорний чарівник» британської літератури. Роман «Амстердам». Розгляд проблем життя і смерті, самовизначення особистості.

5. Психологічний реалізм у англо-американській літературі кінця ХХ - початку ХХІ ст. Вічні теми любові та смерті, непередбачуваний сюжет і глибокий психологізм роману Джуліана Барнса «Відчуття закінчення».

6. Магічний реалізм у англо-американській літературі постмодернізму та метамодернізму. Магія повсякденних речей. Автобіографічність, символізм, самотність роману Джоанн Харріс «Шоколад».

7. Історіографічний метароман у англо-американській літературі кінця ХХ - початку ХХІ ст. Історія як рабіння власних нереалізованих міфів, метафор і стереотипів. Образи історичних персоналій у «Ще одна з роду Болейн» Філіпи Грегорі.

8. Белетризована біографія. Змішення реальних деталей біографій відомих персонажів англійської історії і культури з сюжетними мотивами і персонажами літературних творів і авторською вигадкою. Пітер Акройд «Заповіт Оскара Уайльда».

9. Університетський роман у англо-американській літературі кінця ХХ – початку ХХІ ст. Університетське життя як сегмент культурно-освітнього простору. Філіп Рот «Людське тавро».

10. Проблеми юнацтва та їх репрезентація у сучасній літературі для підлітків та молоді. Варіативність тематики та проблематики. Проблематика та символізм повісті «Кораліна» Ніла Геймана.

11. Образ молодого людини, її становлення, стосунків зі світом та психологічні проблеми в циклі творів про Андріана Моула Сью Таунсенд. Жанр щоденника.

12. Відображення проблем сучасної молоді, психології особистості, природи й людини у творах літератури. Джон Грін «Провина зірок». Проблема життя та смерті, ідея цінності життя. Ліризм та іронічність оповіді.

13. Сучасний молодіжний роман. Уолтер Майерс «Монстр». Теми ідентичності, раси, тиску з боку однолітків, дегуманізації, злочинності, підліткової мужності та суб'єктивного характеру істини.

14. Художня специфіка жанру антиутопії у сучасній британській та американській літературі, сутність, фактори виникнення і побутування на сучасному етапі. Кадзуо Ісігуро «Не відпускай мене».

15. Відмінні риси молодіжної антиутопії як жанру художньої літератури. Вероніка Рот «Дивергент». Сюзен Коллінз «Голодні ігри». Зіставлення образів персонажів.

16. Література чикліт як відображення основних тенденцій у розвитку постфемінізма. Чикліт vs любовний жіночий роман. Гелен Філдінг «Щоденник Бріджит Джонс». Лорен Вайсбергер «Диявол носить Prada». Зіставлення образів персонажів.

17. Фантастика та фентезі в англо-американській літературі кінця ХХ - початку ХХІ ст. Аналіз основних тенденцій. Творчість Роберта Хайнлайна, Урсули Ле Гуїн та Террі Прачетта (один з авторів за вибором здобувача).

18. Детектив та «кримінальне читиво у англо-американській літературі кінця ХХ - початку ХХІ ст. Аналіз основних тенденцій (відповідь ілюструвати творами за вибором здобувача).

19. Основні принципи викладання літератури в школі та ЗВО: дидактичні, методичні, літературознавчі. Критерії ефективності уроків/занять з літератури у світлі сучасних вимог.

20. Методи та прийоми викладання літератури в профільній школі.

21. Методи та прийоми викладання літератури у ЗВО.

22. Типи та структура уроків/занять літератури: основні класифікації.

23. Етапи вивчення літературного твору: підготовка до сприйняття, читання тексту, підготовка до аналізу, аналіз художнього твору та його шляхи, підсумки вивчення

літературного твору.

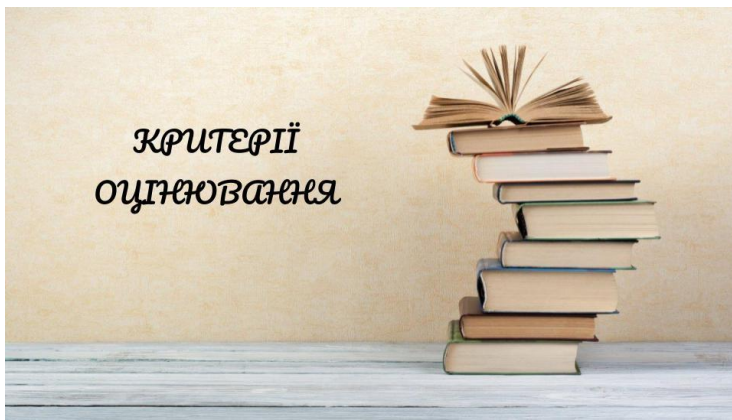
24. Особливості вивчення епічних та драматичних творів.

25. Особливості вивчення ліричних творів.

26. Методика вивчення біографії письменника. Методика вивчення історико-літературних (оглядових) тем.

27. Специфіка аналізу літературного твору у старшій профільній школі.

28. Специфіка аналізу літературного твору у ЗВО.

Критерії оцінювання за різними видами роботи:

Вид роботи	Бали	Критерії
Практичні заняття	0 балів	Відповіді фрагментарні, демонструють нерозуміння програмного матеріалу в цілому, здобувач неаргументовано висловлює думку, утруднюється у використанні спеціальної термінології, здобувач не здатний виконувати практичні завдання без допомоги викладача або відповідь на запитання взагалі відсутня.
	1 бал	Відповіді частково розкривають зміст питання, здобувач частково розуміє питання і частково розкриває його зміст, здобувач аналізує, але дещо утруднюється з власними висновками, не досить впевнено оперує спеціальною термінологією, аплікує теоретичні знання при вирішенні практичних завдань, але наявні неточності, виконані завдання у цілому відповідають вимогам, хоча мають помилки різного характеру.

	2 бали	Відповіді не містять суттєвих помилок щодо змісту, побудовані послідовно й логічно, здобувач розуміє питання повністю і всебічно розкриває його зміст, аналізує, робить висновки; здобувач грамотно оперує спеціальною термінологією, вміло аплікує теоретичні знання при вирішенні практичних завдань, виконані завдання відповідають вимогам.
Самостійна робота	0 балів	Здобувач розпізнає деякі об'єкти вивчення та визначає їх на побутовому рівні, може описувати деякі об'єкти вивчення; має фрагментарні уявлення з предмета вивчення; виконує елементарні прийоми практичних завдань або завдання не виконано.
	1 бал	Здобувач знає окремі факти, що стосуються навчального матеріалу; виявляє здатність елементарно висловлювати думку; самостійно та за допомогою викладача може виконувати частину практичних завдань; знає послідовність виконання завдання; практичні завдання містять багато суттєвих відхилень від установлених вимог, при їх виконанні потребує систематичної допомоги викладача.
	2 бали	Здобувач володіє навчальним матеріалом і використовує набуті знання, уміння у стандартних ситуаціях; самостійно виконує практичні завдання; практичні завдання мають окремі помилки;

		користується необхідними навчально-методичними матеріалами.
	3 бали	Здобувач володіє глибокими знаннями, демонструє відповідні компетентності, використовує їх у нестандартних ситуаціях, самостійно працює з інформацією у відповідності до поставлених завдань; самостійно виконує практичні завдання; систематизує та узагальнює навчальний матеріал; користується додатковими джерелами інформації; без похибок виконує та аналізує практичні завдання.
Письмова (контрольна) робота	0-1 бал	Здобувач не менше ніж на 50% контрольних завдань надав правильну відповідь – початковий рівень знань
	2 бали	Здобувач на 51%-70% контрольних завдань надав правильну відповідь – середній рівень знань
	3-4 бали	Здобувач на 71%-90% контрольних завдань надав правильну відповідь – достатній рівень знань
	5 балів	Здобувач на 91%-100% контрольних завдань надав правильну відповідь – високий рівень знань
Індивідуальне навчально-дослідне завдання (доповідь- презентація)	0 балів	Завдання не виконано; доповідь має компеллятивний характер; висловлювання не відповідає (за змістом і формою) вимогам. Презентація відсутня.
	1-2 бали	Зміст доповіді відповідає заявленій темі, проте тема розкрита частково. Наведені дані і факти обґрунтовують чи ілюструють сформульовані тези

	<p>частково (не більше 3 зауважень). Достовірність інформації у доповіді має зауваження щодо двох вимог з трьох (точності, обґрунтованості, наявності посилань на джерела первинної інформації). Робота характеризується змістовою цілісністю, зв'язністю і послідовністю викладу, допущено не більше 1 логічної помилки. Композиційна структура промови витримана. Недоліки спостерігаються під час аргументації основних положень, встановленні причинно-наслідкових зв'язків. Здобувач переважно дотримується лексичних, граматичних, стилістичних норм усного мовлення, проте припускається помилок різного характеру. Здобувач почуває себе скуто, невпевнено і напружено. Ефективність промови невисока через відсутність контакту з аудиторією, недоцільне використання прийомів зацікавлення і утримання уваги слухачів, добір недостатньої кількості аргументів, небагатий арсенал лінгвістичних та екстралінгвістичних засобів. Мультимедійна презентація значною мірою не відповідає вимогам: відсутній титульний слайд, список використаних джерел, відсутнє логічне завершення презентації у вигляді висновків, змістовного узагальнення. Створено так званий «реферат з малюнками», тобто використано слайди з текстовою інформацією,</p>
--	---

		<p>переписаною з підручників, посібників, інтернету, замість формулювання тез чи ключових, опорних слів та фраз. Порухення вимог щодо дизайну презентації: відсутність стильової єдності в оформленні всіх слайдів презентації; невідповідність кольору фону та тексту; невдалий вибір кольорової гами, використання в дизайні більше 3-х базових кольорів; використання шрифтів, що утруднюють сприйняття тексту; відсутність відступів від краю слайду (поля). Наявність граматичних помилок.</p>
	<p>3-5 балів</p>	<p>Зміст доповіді відповідає заявленій темі, проте тема розкрита не повно/наявні фрагменти, які не відповідають темі. Наведені дані і факти обґрунтовують чи ілюструють сформульовані положення частково (не більше 2 зауважень). Достовірність інформації у доповіді має зауваження щодо однієї з вимог (точності, обґрунтованості, наявності посилань на джерела первинної інформації). Здобувач демонструє сформованість умінь і навичок правильного (не більше 2 помилок) і переконливого мовлення, володіє навичками доцільної побудови промови, аргументованого доведення тез, проте відтворює завчений текст, не враховуючи особливості усного мовлення, обмежено послуговується ораторськими</p>

		<p>прийомами зацікавлення і утримання уваги слухачів, втрачає контакт з аудиторією. Засоби виразності використовуються не завжди доцільно. Під час виступу здобувач відчувається достатньо впевнено. Не дотримано всіх вимог до створення мультимедійної презентації: спостерігається незначна інформаційна надмірність тексту презентації, чи/та перевантаженість ілюстративним матеріалом. Ілюстрації та графічні елементи органічно доповнюють текст, проте є незначні недоліки дизайну презентації.</p>
	<p>6-7 балів</p>	<p>Зміст доповіді відповідає заявленій темі. Здобувач глибоко, повно й обґрунтовано розглядає предмет дослідження, посилається на джерела первинної інформації, подає узагальнення альтернативних теоретичних підходів в межах досліджуваної проблеми. Наведені дані й факти адекватно обґрунтовують чи ілюструють тези доповіді. Текст характеризується цілісністю та композиційною грамотністю. Використано достатній обсяг високоякісних інформаційних джерел. Здобувач демонструє вміння будувати розгорнутий монолог з фахової проблематики, логічно, правильно, точно, етично й емоційно висловлювати думку відповідно до змісту, умов комунікації й адресата, застосовуючи основні закони риторики і прагнучи</p>

	<p>при цьому виробити індивідуальний стиль. Студент володіє технікою і культурою мовлення, демонструє слухачам процес зародження і розвитку думки, використовує цитування, прийоми драматизації виступу, вдало імпровізує. Доповідь викликала велике зацікавлення й жваве обговорення у студентському середовищі, наявні позитивні коментарі. Навчальна презентація виконана з дотриманням усіх вимог: наявні усі структурні елементи; інформацію ретельно структуровано, представлено лаконічно, максимально інформативно, дотримано принципів науковості, послідовності у відборі текстового матеріалу; гармонійний дизайн; дотримано правил використання шрифтів, кольорового поєднання, стильової єдності оформлення; ілюстрації відповідають змісту презентації; дотримано норм літературної мови. Презентація вповні ілюструє й унаочнює доповідь.</p>
--	--

Критерії оцінювання підсумкового контролю (екзамен):

Бали	Критерії
0 балів	Відповіді на запитання відсутні.
1-5 балів	Відповіді на запитання неповні, невпевнені, здобувач має недостатній рівень знань щодо основних тенденцій розвитку літературного процесу Великої Британії та США другої половини

	<p>XX - початку XXI ст., його специфіки, естетичних теорій, напрямів, стилів, жанрів, змісту художніх творів, що входять до програми курсу, а також щодо основних фактів життя і творчості письменників Великої Британії та США другої половини XX - початку XXI ст., не може інтерпретувати їх відповідно літературної діяльності письменника; допускає грубі помилки при оперуванні літературознавчими термінами; не здатний глибоко проаналізувати художній твір. Здобувач має фрагментарні уявлення про форми занять та типи уроків з літератури, утруднюється з характеристикою особливостей викладання окремих розділів літературної освіти, має фрагментарні уявлення про етапи вивчення твору, має приблизні знання щодо основних методів і методичних прийомів викладання літератури, які застосовуються у старшій профільній школі та ЗВО; план конспект підготовлено на низькому рівні.</p>
6-10 балів	<p>Відповіді на запитання формальні, книжкові. Здобувач вищої освіти відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, має приблизні, іноді неадекватні, знання щодо основних тенденцій розвитку літературного процесу Великої Британії та США періоду, що вивчається, естетичні теорії, напрями, стилі, жанри; знає основні факти життя і творчості письменників Великої Британії та США другої половини XX - початку XXI ст., але має труднощі щодо стильових домінант їхньої творчості; знає зміст художніх творів, що входять до програми курсу в недостатньому обсязі, може дати коротку характеристику</p>

	<p>персонажів творів, що входять до програми курсу, але має фрагментарні уявлення про жанрово-стильову своєрідність творів, їх місце в літературному процесі та значення для національної та світової культури. Здобувач в цілому знає та може схарактеризувати форми занять та типи уроків з літератури, основні особливості викладання окремих розділів літературної освіти, етапи вивчення твору, має приблизні знання щодо основних методів і методичних прийомів викладання літератури, які застосовуються у старшій профільній школі та ЗВО; план конспект підготовлено на середньому рівні.</p>
11-15 балів	<p>Відповіді на запитання загалом правильні, проте наявні фактичні помилки. Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, досить обґрунтовано його викладає. Здобувач в цілому знає та може пояснити основні тенденції розвитку літературного процесу Великої Британії та США другої половини ХХ - початку ХХІ ст., естетичні теорії, напрями, стилі, жанри, але допускає помилки та/або неточності, утруднюється з критичним осмисленням; знає основні факти життя і творчості репрезентативних письменників Великої Британії та США другої половини ХХ - початку ХХІ ст., але дещо утруднюється з ідентифікацією стильових домінант їхньої творчості; знає зміст творів, що вивчаються, може схарактеризувати їх жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, співвіднести художній твір з громадським життям і культурою, розкрити конкретно-історичний і загальнолюдський зміст прочитаного літературного твору, але допускає певні помилки та/або неточності;</p>

	<p>може зробити детальний аналіз фрагменту твору, що входить до програми курсу, пояснити його зв'язок з проблематикою твору, надати детальну характеристику персонажів творів. Здобувач в цілому знає та може схарактеризувати форми занять та типи уроків з літератури, особливості викладання окремих розділів літературної освіти, етапи вивчення твору, методи і методичні прийоми викладання літератури, які застосовуються у старшій профільній школі та ЗВО; план конспект підготовлено на достатньому рівні.</p>
16-20 балів	<p>Відповіді на запитання повні, обґрунтовані, логічно побудовані. Здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає; глибоко та всебічно розкриває зміст запитань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Здобувач знає та може схарактеризувати і критично осмислити основні тенденції розвитку літературного процесу Великої Британії та США другої половини ХХ - початку ХХІ ст., його специфіку, естетичні теорії, напрями, стилі, жанри; знає основні факти життя і творчості репрезентативних письменників Великої Британії та США другої половини ХХ - початку ХХІ ст., стильові домінанти їх творчості; зміст творів, що вивчаються, їх жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, їх значення для національної та світової культури; може зробити детальний художній аналіз творів, що входять до програми курсу, охарактеризувати художній образ, визначити художні особливості твору. Здобувач знає та може схарактеризувати форми занять та типи уроків з літератури, специфіку викладання окремих розділів літературної освіти, етапи</p>

	вивчення твору, методи і методичні прийоми викладання літератури, які застосовуються у старшій профільній школі та ЗВО; план конспект підготовлено на високому рівні.
--	---

Основна література:

1. Мацевко-Бекерська Л. В. *Методика викладання світової літератури : навч.-метод. посіб.* Одеса : Гельветика, 2020. 294 с.
2. *Новітня література Великої Британії та США: навчально-методичний посібник / упоряд. О. В. Кеба, Р. М. Семелюк.* 2-ге вид., виправл. і доп. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2019. 200 с.
3. Орлова О. В. *Методика навчання зарубіжної літератури : навч.-метод. посіб. для підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» філологічних спеціальностей педагогічних закладів освіти.* Полтава : ПНПУ, 2021. 109 с.
4. Штейнбук Ф. М. *Методика викладання зарубіжної літератури в школі : навчальний посібник.* Київ : Кондор, 2018. 316 с.
5. Bentley N. *Contemporary British Fiction: A Reader's Guide to Essential Criticism.* Bloomsbury Publishing, 2018. 201 p.
6. Bradford R. *The Novel Now. Contemporary British Fiction.* Blackwell Publishing, 2007. 259 p.
7. Bradford R., Gonzalez M., Butler S., Ward J., De Ornellas K. *The Wiley Blackwell Companion to Contemporary British and Irish Literature (Blackwell Companions to Literature and Culture).* Wiley-Blackwell, 2020. 912 p.

8. Geyh P. The Cambridge Companion to Postmodern American Fiction (Cambridge Companions to Literature). Cambridge University Press, 2017. 244 p.
9. Head D. The Cambridge Introduction to Modern British Fiction, 1950-2000. Cambridge University Press, 2002. 307 p.
10. Schakel P., Ridl J. Approaching Literature in the 21st Century: Fiction, Poetry, Drama. Bedford Books, 2004. 1540 p.

Допоміжна література:

1. Висоцька Н. О. Єдність множинного: Американська література кінця XX - початку XXI століть у контексті культурного плюралізму : монографія. URL : <http://er.nau.edu.ua/handle/NAU/29953>
2. Дмитренко К. А., Коновалова М. В. Інноваційні методи викладання зарубіжної літератури: посібник. Харків : Основа, 2018. 92 с. (Серія «Бібліотека журналу «Зарубіжна література в школі» ; вип. 2)
3. Дроздовський Д. Типологія британського роману кін. XX – поч. XXI ст.: сцієнтистський поворот постпостмодернізму. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія «Філологія». 2017. № 76. С. 221-224.
4. Дроздовський Д. Дискусійність метамодернізму в аспекті теорії постмодернізму. *Наукові записки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Літературознавство*. 2019. Т.3. № 89-90. URL : <http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/literature/article/view/1874>
5. Дроздовський Д. Постмодернізм vs постпостмодернізм: світоглядно-філософські відмінності (на матеріалі сучасного британського роману). *Філологічні трактати*. 2019. Т. 11. № 3–4. С. 32–40. URL: <http://tractatus.sumdu.edu.ua/Arhiv/2019-3-4/4.pdf>

6. Куцінко О. Г. Особливості викладання зарубіжної літератури в школі: посібник. Харків : Основа, 2018. 94 с. (Серія «Бібліотека журналу «Зарубіжна література в школі» ; вип. 1)
7. Куцевол О. М. Методика викладання української літератури (креативно-інноваційна стратегія): навч. посіб. Київ : Освіта України, 2009. 464 с.
8. Кушнірова Т. В. Англійська література в культурологічному вимірі (модерний і постмодерний аспект). Полтава : ПНПУ, 2018. 103 с.
9. Лук'янченко І. О., Полнікова А. С. Стереотипний образ привабливого чоловіка в жіночому романі (на матеріалі романів К. Бушнелл "Four Blondes" та "Sex and the City"). *Закарпатські філологічні студії*. 2018. Вип. 5. Т.1. С. 61-65.
10. Надирова Г. Н. Современна література США в контексте «melting pot» и мультикультуралізма. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія : Філологія. 2019. № 40. Т. 3. С. 128-131. URL : http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v40/part_3/31.pdf
11. Оніщенко О. І. Метамодернізм: теоретична реальність чи «Фігура Філософії»? *Культурологія*. 2021. Вип. 27-28. С. 137-144. URL : <http://nv.knutkt.edu.ua/article/view/238837>
12. Тиха У. І. Перформативна поетика постмодерністського художнього тексту *Науковий вісник Чернівецького університету* : збірник наукових праць. Чернівці: Видавничий дім «РОДОВІД», 2014. Вип. 692-693. С. 272-274. Серія : Германська філологія.
13. Токмань Г. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція. Київ : Міленіум, 2002. 318 с.
14. Уліщенко В. В. Теорія і практика інтерсуб'єктного навчання української літератури в школі: монографія. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. 398 с.

15. Філоненко З. Л. Американська постмодерністська експериментальна проза: дефініція поняття та етапи становлення. Сучасні дослідження з іноземної філології. 2012. Вип. 10. С. 303-314.
16. Community in Contemporary British Fiction. From Blair to Brexit. Ed. S. Upstone, P. Ely. Bloomsbury Publishing, 2022. 240 p.
17. Cunff Le A.-L. An introduction to Metamodernism : the Cultural Phylosophy of the Digital Age. URL : <https://nesslabs.com/metamodernism>
18. Falci E. The Cambridge Introduction to British Poetry, 1945–2010 (Cambridge Introductions to Literature). Cambridge : Cambridge University Press, 2015. 281 p.
19. Kemp K. Bound: An Instructional Guide for Literature (Great Works): An Instructional Guide for Literature. Shell Education; Teacher’s edition, 2018. 74 p.
20. Metamodernism: Historicity, Affect, and Depth After Postmodernism. Ed. Robin van den Akker, Alison Gibbons and Timotheus Vermeulen. Rowman & Littlefi eld International, 2017. 260 p.
21. Sim S. The Routledge Companion to Postmodernism. Rev. ed. New York : Routledge, 2006. 441 p.
22. Yousef T. Modernism, Postmodernism, and Metamodernism: A Critique. *International Journal of Language and Literature*. 2017. Vol. 5(1). P. 33-43.
23. Vermeulen T., Van Den Akker R. Notes on Metamodernism. *Journal of Aesthetics and Culture*. 2010. 2.0. P. 1-14.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека Університету Ушинського : офіційний сайт.
URL : <https://library.pdpu.edu.ua/>
2. Бібліотека українських підручників.
URL : <http://pidruchniki.ws/>

3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : офіційний сайт.
URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Одеська національна наукова бібліотека : офіційний сайт.
URL : <http://odnb.odessa.ua/>.
5. Шкільне життя. Конспекти уроків з літератури.
URL : <https://www.schoollife.org.ua/category/fajly/usi-uroky-zarubizhnoji-literatury/11-klas-zarubizhna-literatura/page/2/>
6. A Concise Companion to Contemporary British Fiction.
URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1002/9780470757673.fmatter>
7. Encyclopedia Britannica.
URL: <https://www.britannica.com/>
8. Contemporary American Literature : курс відеолекцій англійською мовою на каналі YouTube.
URL: <https://www.youtube.com/channel/UCRx0ZIRO0tQJcOiHLY5uCPw>
9. Contemporary trends.
URL: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/91950/Canadianliterature/258853/Contemporary-trends>
10. How to Create a Character Mindmap.
URL : <https://youtu.be/pi8YcvrsxgE?si=Jsu29dShG76liNMS>
11. Literary Encyclopedia.
URL : <https://www.litencyc.com/>
12. Literature in English: Theory and Criticism.
URL: <http://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/literature-in-english-theory-andcriticism>

Навчальне видання

Лук'янченко Ірина Олегівна

**Методичні рекомендації
до практичних занять та самостійної роботи
з дисципліни
«Сучасна література Великої Британії та США та методика її викладання»**

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 014.02 Середня освіта (Мова і зарубіжна література (англійська))

Авторська редакція